

Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunlarında Yer Alan Yenilikçi Spor Branşlarından Bazılarının Değerlendirilmesi

Savaş Duman¹

Çilem Bulut²

Özet

Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları, spor dünyasında önemli bir yenilik dalgasını temsil etmektedir. Olimpiyat programında yer alan bazı spor branşları, modern eğilimler ve değişen spor kültürleri doğrultusunda yeniden şekillendirilmiş ve yenilikçi unsurlarla zenginleştirilmiştir. Bu yenilikler temelde, sporun evrensel doğasını ve genç kuşaklarla olan bağlantısını güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bilindiği üzere Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları, sporun evrimini yansıtan ve çeşitli kültürel unsurları Olimpiyat programına dahil eden bir etkinlik olarak öne çıkmıştır. Yenilikçi branşlar, farklı spor severleri ve gençleri Olimpiyat Oyunları'na çekmeyi hedeflerken, sporun küresel bir topluluk oluşturma gücünü de vurgulamıştır.

Paris 2024 yaz olimpiyat oyunlarında yer alan yenilikçi spor branşlarından bazılarının değerlendirilebilmesi amacıyla gerçekleştirilen bu bölümde, Paris 2024'te yer alan yenilikçi spor branşlarının, gerçekleştirilen bu organizasyona, daha dinamik ve kentsel bir hava kattığı, olimpiyatların genç nesillerle daha güçlü bir bağ kurduğu söylenebilir.

Modern Olimpiyatlar

Olimpiyat Oyunları'nın kurucusu Baron Pierre de Coubertin, 1 Ocak 1863 tarihinde Paris'te, İtalyan kökenli bir Fransız aristokrat ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiştir (Yıldız, 2019). Gençlik döneminde eğitimcilik

1 Prof. Dr. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, savas.duman@adu.edu.tr,
Orcid: 0000-0001-8721-0112

2 Doktora Öğrencisi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, bulutcilem0@gmail.com,
Orcid: 0000-0003-4967-5722

kariyerini seçen Coubertin, bu amacına ulaşmak için İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'ne giderek bu ülkelerin eğitim sistemlerini derinlemesine incelemiştir. Baron Pierre de Coubertin'in hedeflerinden biri, Fransız toplumunun kaderini sağlam karakterler ve güçlü şahsiyetlerle yeniden şekillendirmektir. Coubertin, bireylerin karakter gelişiminin toplumsal ilerlemenin temel taşlarından biri olduğuna inanıyordu. Bu bağlamda, rekabetçilik ve atletik katılımın, Fransız ulusunun dayanıklılığını ve sürekliliğini artırmada hayati bir rol oynayacağı görüşündeydi. Ona göre, spor ve rekabet yoluyla bireylerin fiziksel ve psikolojik güçlerinin artırılması, sadece kişisel başarıların ötesinde, ulusal bir direncin ve toplumsal uyumun da sağlanmasına katkıda bulunacaktı. Ayrıca, bireyler arasındaki anlaşmazlıkların ve düşmanlıkların rekabet ruhu aracılığıyla azaltılabileceğini savunmaktaydı (Ataçocuğu, 2008).

Nakit (2019)'e göre, Baron Pierre de Coubertin, 25 Kasım 1982 tarihinde Fransa'nın Sorbonne Üniversitesi'nde düzenlenen bir spor konferansında, Olimpiyat Oyunları'nın yeniden hayata geçirilmesini amaçladığını duyurmuştur. Bu konferans sırasında, uluslararası spor yarışmalarının organizasyonu fikrini ortaya koymuştur. Coubertin'in amacı, gençlerin savaş alanlarında değil, spor alanlarında karşılaştırılması düşüncesini savunarak, uluslararası kalıcı barışın sağlanmasını ve bu amaca ulaşmak için modern Olimpiyat Oyunları'nın düzenlenmesini teşvik etmektir. 1894 yılında, Sorbonne Üniversitesi'nde gerçekleştirilen ve 2000 katılımcının yer aldığı toplantıda, Olimpiyat Oyunları'nın yeniden başlatılması için belirlenen ana ilkeler tanımlanmıştır (Kılıç, 2007).

Özdilek, Şentürk ve Döşyılmaz (2003)'ne göre bu ilkeler aşağıdaki gibidir:

- Olimpiyatlar, tarihsel gelenekte olduğu gibi dört yılda bir düzenlenecektir.
- Olimpiyatlar, Antik Yunan'dan farklı olarak, tüm sporculara açık olacak ve yarışma programı çağdaş spor dallarını kapsayacaktır.
- Yarışmalara yalnızca büyükler katılacaktır.
- Antrenörlük kurallarının uygulanması zorunlu olacaktır. Olimpiyat organizasyonu "gezici" olacak ve her Olimpiyat farklı bir ülkede gerçekleştirilecektir.

Modern Olimpiyat Oyunları'nın tarihçesi, 23 Haziran 1894 tarihinde Sorbonne Üniversitesi'nin büyük amfisinde yapılan törensel bir oturumla başlamıştır. Bu oturumda, 15 üyeden oluşan Uluslararası Olimpiyat Komitesi kurulmuş ve modern Olimpiyatların yeniden başlatılması yönündeki karar

alınmıştır. Bu kararın ardından ilk Olimpiyat Oyunları, 1896 yılında Yunanistan'ın Atina kentinde gerçekleştirilmiştir (Kılıç, 2007). Bu tarihten itibaren, Olimpiyat Oyunları her dört yılda bir düzenlenmiş, 1916, 1940 ve 1944 yıllarında ise I. ve II. Dünya Savaşları nedeniyle oyunlar iptal edilmiştir (Sezer, 2014). Olimpiyat Oyunları, savaşlar ve küresel krizler nedeniyle birkaç kez kesintiye uğramış, ancak genel olarak düzenli bir şekilde yapılmaya devam etmiştir. Modern Olimpiyatların ilk düzenlendiği tarihten itibaren yaşanan bu kesintiler, sporun ve uluslararası barışın önemini vurgulamış ve Olimpiyatların global bir etkinlik olarak rolünü pekiştirmiştir. Ayrıca, Yaz Olimpiyatları'nda yer alan kış sporlarının eksikliği, Kış Olimpiyatları'nın kurulmasına ve düzenlenmesine zemin hazırlamıştır. Kış Olimpiyatları, kış sporlarına özel bir odaklanma sağlayarak, Olimpiyat hareketinin kapsamını genişletmiştir. Bu süreç, Olimpiyat Oyunları'nın küresel spor kültürünün bir parçası haline gelmesine ve çeşitli spor disiplinlerinin uluslararası alanda tanınmasına olanak sağlamıştır.

Modern Olimpiyat Oyunlarının Amaçları

Modern Olimpiyatlar, insan hedeflerini ve mücadelesini simgelemektedir. Olimpiyatları dünya barışının bir sembolü olarak gören Coubertin, insanlar arasındaki düşmanlıkların sportif rekabet ruhu aracılığıyla azaltılabileceğini ileri sürmüştür (Özdilek, Şentürk ve Döşyılmaz, 2003).

Modern Olimpiyat Oyunları'nın düzenlenmesindeki bazı temel hedefler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Sporun, bireylerin fiziksel ve psikolojik gelişimine olan etkilerini göstermek.
- Barışçıl bir dünya için, spor aracılığıyla insanların diğerlerini anlama ve arkadaşlık kurma yetilerini geliştirmek.
- Kültürler arası olumlu bir ortam oluşturmak ve geliştirmek amacıyla olimpizmi ve bu anlayışın hedeflerini küresel ölçekte yaymak.
- Dünyanın dört bir yanındaki genç sporcuları, Olimpiyat Oyunları'nın görsel bir spor şöleninde bir araya getirmek (TMOK, 2022).

Olimpiyat Oyunlarının Sportif Açıdan Önemi

Bilindiği üzere olimpiyat oyunları, spor dünyasının en popüler ve en prestijli etkinliklerinden birisidir. Küreselleşmenin etkisiyle modern insanın yaşamında daha fazla yer edinmeye başlayan spor, günümüzde sosyal hayata direk etki eden toplumsal bir olgudur (Aktaş, 2023). Göktepe ve Aksoy (2023)'a göre, Spor renk, dil, ırk, din fark etmeksizin insan ilişkilerini

geliştirerek bireylerin sosyal bir toplum oluşturmalarına katkı sağlamaktadır. Şahin ve diğerleri (2021)'ne göre spor toplumların değerlerine ve normlarını yansıtmaktadır.

Bu kavram, bireylerin gerek fiziksel, zihinsel gerekse de sosyal gelişimine katkı sağlayan önemli bir unsurdur (Baştürk ve diğerleri, 2024). Spor, bireylerin sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemelerine, sosyal bağlantılar kurmalarına, rekabetçi ruhu geliştirmelerine, özgüvenlerini artırmalarına ve disiplin kazanmalarına yardımcı olmaktadır (Uluç, S. 2023). Uluç E.A. (2023) özgüven kavramını kısaca; sporcunun nasıl yapacağına dair kendisine duyduğu inanç olarak tanımaktadır.

Zorba (2018)'ya göre olimpiyatlar, dünyada düzenlenen en büyük spor etkinliği olarak tanımlanmaktadır. Antik Yunan'da doğan bu gelenek, modern zamanlara uyarlanarak her dört yılda bir dünya genelinden en yetenekli sporcuların bir araya gelmesine olanak tanımaktadır. Akkaya (2024)'ya göre, spor, sadece rekabet ve eğlenceyle sınırlı kalmaz; aynı zamanda uluslararası ilişkilerin önemli bir parçasıdır. Spor, eski zamanlardan günümüze kadar öncelikli olarak kendini koruyabilme (savunma), rekabet edebilme gibi amaçlarla insan yaşamında önemli yer edinmiştir (Özsaydı, Görücü, Güngör ve Atçeken, 2022). Spor, ve günümüz dünyasında oldukça önemli bir yere sahiptir (Şahin, 2023a)

Aksoy ve Durukan (2023)'a göre, spor belirli bir toplum içerisinde bulunan insanları bir araya getiren önemli organizasyonlardan birisidir. Bu kavram, insanların sağlıklı ve kaliteli bir yaşam geçirebilmelerine golanak sağlayan bir araç olarak görülmektedir (Akkaya, 2022a). Düzenli olarak spor yapan bireyler, gelişen özgüvenleri sayesinde başladıkları işleri tamamlama ve devam etme yetilerinde olumlu gelişmeler yaşarlar (Şahin, 2023b). Ayrıca spor bireylerin, kendilerini keşfetmelerine, eşit şartlar altında yarışmaya, yenilgiyi kabul etmeye ve diğerlerini takdir etmeye olanak tanımaktadır (Şahin, 2023c). Spor örgütleri, yöneticilerden antrenörlere, sporculara ve yardımcı hizmetlere kadar farklı insanların kendine has bir yapı içerisinde bir arada çalışarak spor hizmeti üretmektedir (Akkaya, 2022b). Bu yapılardan birisinin de olimpiyatlar olduğu düşünülmektedir.

Ataçocuğu (2008)'na göre, Olimpiyat Oyunları, insanlar ve ülkeler arasında barışı teşvik etmek amacıyla düzenlenmektedir. Bu oyunlar, dört yılda bir gerçekleştirilen küresel bir etkinlik olarak, farklı kültürlerin, geleneklerin ve toplumsal örflerin etkileşimde bulunmasına önemli katkılarda bulunmaktadır. Olimpiyatlar, sporcuların ve izleyicilerin çeşitli kültürel arka planları bir araya getirerek, uluslararası düzeyde bir anlayış ve dostluk ortamı yaratmayı hedefler.

Aksoy (2023)'a göre, olimpiyat Oyunları, FIFA Dünya Kupası, Akdeniz Oyunları ve UEFA Avrupa Futbol Şampiyonası gibi büyük ve kapsamlı organizasyonlar, katılımcı ve izleyici sayısı bakımından önemli uluslararası spor etkinlikleridir. Olimpiyatların en büyük önemi ise, ülkeler arasında barış ve dostluk köprüleri sunması yönündedir. Bilindiği üzere büyük spor organizasyonları, birçok ülkeyi bir araya getiren, rekabetçi bir ortam oluşturmaktadır. Tüm bunların yanında olimpiyat oyunları, sporun evrensel açıdan değerine de katkılar sunmaktadır.

Olimpiyatların bir diğer önemi ise ekonomik ve sosyal boyutu olduğu düşünülmektedir. Ev sahibi şehir ve ülkeler, turizm, altyapı yatırımları ve uluslararası tanıtım gibi alanlarda önemli kazançlar sağlamaktadırlar. Ancak, en büyük kazanımın, spor aracılığıyla dünya genelinde sağlanan birlik ve beraberlik olduğu düşünülmektedir. Tüm bunlardan hareketle, olimpiyatlar, insanları bir araya getiren, barış, dostluk ve fair-play ruhunu yücelten evrensel bir spor etkinliği olarak açıklanabilir.

Modern Olimpiyatlardaki Simge ve Semboller

Olimpiyat Ateşi

Olimpiyat Ateşi, Olimpiyatların en tanınmış sembollerinden biridir ve kökenleri antik dönemlere dayanır. İlk Olimpiyat Ateşi'nin yakıldığı yer, Türkiye'nin Antalya iline bağlı Finike ilçesindeki Olimpos'taki kayalardır. Eski Yunan döneminde, Olimpiyat Ateşi geleneksel olarak Olimpia'da güneş ışınlarının bir araya getirilmesiyle yakılırdı. Modern Olimpiyatlar'da ise Olimpiyat Ateşi ilk kez 1936 Berlin Olimpiyatları'nda yakılmıştır. Bu uygulama, antik geleneklerin modern Olimpiyatlar'a entegre edilmesi olarak görülür. Yunanistan'ın Olimpos Dağı'nda yakılan meşale, olimpiyat oyunlarının yapılacağı şehre atletler tarafından taşınır. Meşale, ev sahibi ülkenin atletlerine teslim edildikten sonra, son atlet stadyuma geldiğinde Olimpiyat Ateşi'ni kendi meşalesi aracılığıyla yakar. Bu ateş, yarışmaların son gününe kadar yanar ve Olimpiyat Oyunları'nın süresince özlemi, umut ve birliği simgeler. Olimpiyat Ateşi, sporun evrensel ruhunu ve Olimpiyatların uluslararası barış mesajını canlı tutma işlevi görür (Karaküçük, 1989).

Olimpiyat Bayrağı

Olimpiyat Bayrağı, beyaz zemin üzerine beş renkli halkadan oluşur ve bu halkalar dünya kıtalarını temsil eder. Pierre de Coubertin tarafından önerilen bu tasarım, Olimpiyat Oyunları'ndaki dostane rekabeti simgeler. Renkler, çeşitli milletlerin bayraklarındaki yeşil, mavi, siyah, kırmızı ve sarı

renklerden oluşur. Bayrak, ilk kez 1920 Anvers Olimpiyatları'nda kullanılmış ve uluslararası birlikteliği temsil eden bir sembol olarak kabul edilmiştir.

Olimpiyat Sloganı ve Yemini

Olimpiyat Yemini ilk kez 1920 Anvers Olimpiyatları'nda Belçikalı eskrimci Victor Boin tarafından yapılmıştır. Bu yeminin yanı sıra, organizasyon sırasında ilk kez barış güvercinleri de serbest bırakılmıştır (TMOK, 2021). O tarihten itibaren, Olimpiyat Oyunları'nın açılış törenlerinde tüm sporcular, Olimpiyat Yemini ederek sporun temel değerlerine bağlılıklarını ifade ederler. Bu yemin, dürüstlük ve sportmenlik ruhunu yüceltmeyi amaçlar (GSB, 2021). 1972 Münih Yaz Olimpiyatları'ndan itibaren, hakemler de bir yemin eder. Hakemlerin yemini, tarafsızlık ve adalet ilkesine bağlılıklarını belirtir (Kuraner, 1979). Bu yeminler, Olimpiyat Oyunları'nın başlamasını simgeler ve organizasyonun dürüstlük ile adalet ilkelerine olan bağlılığını vurgular.

Olimpiyat Ödülleri

Antik Olimpiyat Oyunları'nda, birincilik elde eden sporculara ödül olarak yalnızca zeytin dalı verilmekte, ikinci ve üçüncü sırada yer alan sporculara ise herhangi bir ödül sunulmamaktaydı (Eurosport, 2021). Modern Olimpiyat Oyunları'nda ise ödül sistemi genişletilmiştir. Bireysel branşlarda ilk üç sırayı elde eden sporculara sırasıyla altın, gümüş ve bronz madalya verilmekte, ayrıca her birine diploma da sunulmaktadır. Dördüncü, beşinci ve altıncı sırada yer alan sporculara ise yalnızca diploma verilmektedir. Oyunlarda resmi görevliler ve hakemler için de ödüller bulunmaktadır; bu kişiler birer hatıra diploması ve madalya ile ödüllendirilir. Ayrıca, finale kalamayan ancak baraj müsabakalarına katılan sporculara ve finale kalmış ancak takımda yer almayan sporculara da diploma verilmektedir (Özdilek, Şentürk ve Döşyılmaz, 2003).

Paris 2024 Yaz Olimpiyatları

26 Temmuz- 11 Ağustos 2024 tarihleri arasında Fransa'nın Paris kentinde düzenlenen olimpiyatlara toplam 204 Ülke, 10500 sporcu katılım sağlamıştır. Dört yılda bir düzenlenen olimpiyat oyunlarında ise toplam 35 yarışma tesisi kullanılırken, 37 spor branşı yer almıştır (Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, 2024).

Paris 2024 Yaz Olimpiyatları ve Yenilikçi Spor Branşları

Break Dans

Breaking'in diğer bir deyişle Break Dance'nin Olimpiyat sahnesindeki ilk büyük çıkışı, 1970'lerde New York'un Bronx sokaklarından alan bu sporun uzun bir evrim sürecinin sonucu olarak görülmektedir (Comité Olímpico Internacional, 2024). 1980'lerde dünya genelinde yaygınlaşan Breaking, 1990'larda Uluslararası Spor Dans Federasyonu'nun (WSDF) bir parçası haline gelmiştir (Federación Española de Baile Deportivo, 2024). Montalbán-Méndez ve diğerleri (2023)'ne göre; İspanya'da, 2011'de kurulan İspanyol Spor Dansları Federasyonu (SFSD) iki yıl sonra İspanyol Olimpiyat Komitesi'ne dahil edilerek bu sporu daha da yaygınlaştırılmıştır. Breaking'in gençlik arasında gördüğü büyük ilgi, 2018 Buenos Aires Gençlik Olimpiyat Oyunları'ndaki yerini sağlamlaştırmış ve bu sporun 2024 Paris Olimpiyatları'nda ilk kez bir Olimpik spor dalı olarak yer almasını sağlamıştır.

Breaking, sadece bir dans formu değil, aynı zamanda akrobasi ve atletik unsurlarla dolu bir gösteri sporudur. Cinsiyet eşitliğini teşvik eden bu spor, estetik ve uyarlanabilirliğiyle geniş bir kitleye hitap etmektedir. Kapalı alanlarda kolayca uygulanabilmesi, Breaking'i diğer spor dans biçimlerinden ayıran önemli özelliklerinden biri olarak görülmektedir.

Atala (2024)'ya göre, Paris 2024 Olimpiyat Oyunları'nda yer alan olan Breaking, heyecan verici bir yarışma formatıyla spor dünyasına damgasını vurmuştur. Bu etkinlikte 16 B-Boy (16 erkek) ve 16 B-Girl (Kadın), solo performanslarla karşı karşıya gelerek iki ayrı mücadeleye katılmışlardır. Sporcular, DJ'in çaldığı parçaların ritmine uyum sağlayarak doğaçlama bir şekilde güçlü ve yaratıcı hareketler sergilemişlerdir. Jüri üyeleri, bu performansları yaratıcılık, kişilik, teknik, çeşitlilik, performans ve müzikalite gibi kriterlere göre değerlendirmiştir. Her sporcu, 60 saniyelik iki turda bire bir mücadele etmiş ve her turun sonunda dokuz jüri üyesi oy kullanarak kazan belirlenmiştir.

Dalga Sörfü

Sörf, uzun bir tahtanın yardımıyla dalgaların üzerinde kıyıya doğru kayarak yapılan ve çok sevilen bir spordur (Dumlu, 2019a). İlk kez 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda yapılan sörf, ikinci kez 2024 Paris Olimpiyatları'nda yer aldı, ancak bu sefer alışılmışın dışında bir konumda gerçekleştirilmiştir. Sörf yarışmaları, Fransa'dan binlerce kilometre uzakta, Fransız Polinezyası'ndaki Tahiti adasında bulunan Teahupo'o sahil kasabasında gerçekleştirilmiştir.

Böylece olimpiyatlar tarihinde ilk kez bir spor, ana etkinliklerin düzenlendiği şehirden bu kadar uzakta gerçekleştirilmiş olmuştur . Medyascope (2024)'ye göre, tahiti, güçlü ve zorlu dalgaları ile ünlü olması nedeniyle, sörfçüler için oldukça büyük bir zor bir bölge olarak görülmektedir.

Sörf yarışları 27 Temmuz - 31 Temmuz tarihleri arasında yapıldı ve bu yarışmalara 24 kadın ve 24 erkek olmak üzere toplamda 48 sporcu katılmıştır.

Kaykay

20. yüzyılın ortalarından sonra Amerika Birleşik Devletleri'nin Kaliforniya eyaletinin sahil kentlerinde rüzgârsız günlerde sörf yapamayan gençlerin böyle günlerde vakitlerini geçirmek için önceleri tahta parçalarına tekerlek takarak buldukları bilinen ekstrem spor dalı ve bu amaç için kullanılan spor aletidir(Dumlu, 2019b). Sortirparis.com (2024)'a göre; Sörf gibi kaykay da ilk kez 2020 Tokyo Olimpiyatları'nda olimpiyat sahnesine çıkmıştı ve 2024 Paris Oyunları'na geri dönmüştür. Paris Olimpiyatları'ndaki etkinlik programı Tokyo'daki ile aynı olacak şekilde düzenlenmiştir. Erkekler ve kadınlar için hem sokak hem de park kategorilerinde dört etkinlik, Place de La Concorde'da gerçekleştirilmiştir. Kaykay sporunun sokak finalleri 27 ve 28 Temmuz'da, park finalleri ise 6 ve 7 Ağustos'ta yapılmıştır.

Lowe ve Ellis (2024)'e göre, Olimpik Kaykay kuralları çerçevesinde, spor iki ana disiplin olan Park ve Sokak olmak üzere iki ana gruba ayrılmıştır.

Park kategorisinde amaç, sporcuların bir park veya çanakta çeşitli hava numaraları yaparak hünerlerini sergilemesiydi. Kavisli parkur, sporculara hız kazandırarak daha akrobatik hareketler yapmalarını sağlamıştır. Puanlama kriterleri arasında hareketlerin genişliği, alımı, çeşitliliği, teknik beceri ve özgünlük gibi unsurlar göz önüne alınmıştır.

Sokak disiplinde ise sporcular, şehir mobilyalarından ilham alınan bir parkurda en iyi numaralarını sergilemişlerdir. Merdivenler, rampalar ve raylar gibi engellerle donatılmış bu parkurda, biniciler 45 saniyelik iki turda en iyi beş numaralarını gerçekleştirmişlerdir. Jüriler, sporcuların hünerlerini ve kaykaylarını kontrol etme becerilerini değerlendirerek puanlama yapmışlardır. Her iki yarışma da 45 saniyelik koşular üzerinden değerlendirilmiş ve sporcular dünya paten kural kitabına göre Tekrar, akıcılık ve tutarlılık, parkur kullanımı, uygulama kalitesi ve zorluk seviyesi, ve yapılan hareketlerin çeşitliliği olmak üzere, beş ana kriter üzerinden puanlanmıştır. Tokyo'daki formatla karşılaştırıldığında, Paris'teki yarışmalarda hem koşu hem de numaralar daha kapsamlı bir şekilde değerlendirilmiştir.

Spor Tırmanışı

Sortiraparis.com (2024) ve Gharib (2024)'e göre, Paris 2024 Olimpiyat Oyunları'ndaki spor tırmanışı, hız, kaya tırmanışı (bouldering) ve zorluk (liderlik/öncü tırmanış) olmak üzere üç ana disiplinden oluşmuştur. Her biri farklı kurallara sahip olan bu disiplinler, sporcuların farklı yeteneklerini sergilemelerine olanak tanımıştır.

Gharib (2024)'e göre sportif kaya tırmanışında yer alan kurallar şu şekilde ifade edilmiştir.

Hız Tırmanışı: İki dağcı, yan yana yer alan 15 metrelik bir duvarda birbirlerine karşı yarışarak en hızlı süreyi elde etmeye çalışmaktadır. Bu disiplin, zamana karşı yapılan bire bir eleme turlarına dayanmaktadır. En hızlı olan sporcu galip gelerek madalya kazanmaktadır.

Kaya Tırmanışı (Bouldering): Bu disiplin, sporcuların 4,5 metrelik bir duvarda ipsisiz tırmandığı kısa ve teknik rotalardan oluşmaktadır. Sporculara sınırlı bir süre tanınmış ve mümkün olan en az denemede rotaları tamamlamaları beklenmiştir.

Zorluk (Liderlik/Öncü Tırmanış): Bu disiplin, sporcuların tek bir denemede, 15 metrelik bir duvara 6 dakika içerisinde yükseğe tırmanmalarını içermektedir. Bu disiplindeki amaç, tek denemede tırmanılabilecek en yüksek noktaya ulaşmaktır.

Tokyo 2020 Olimpiyatları'nda, sporcuların performansları bu üç disiplinin birleşik puanları üzerinden değerlendirilmiş ve tek bir şampiyon belirlenmiştir. Ancak, Paris 2024'te bu sistem değiştirilmiştir. Paris 2024 olimpiyatlarında ise, hız etkinliğinde, kaya tırmanışı (bouldering) ve zorluk (liderlik) bölümünde kazananlar ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Bu format değişikliğinde, her disiplinin kendi zorluklarını ve teknik gereksinimlerini ayrı ayrı vurgulanmıştır.

Kayak Kros

Paris 2024 Olimpiyatları'nda kayak kros branşı, kano slalom altında ilk kez yer almıştır (Today, 2024). Bu yeni branşta, dört atlet suyun üstündeki rampada birbirleriyle yarışmıştır. Yarışmacılar, altı aşağı akış kapısı ve iki yukarı akış kapısı bulunan zorlu parkuru geçmek zorundadırlar. Kayak krosunun bu yeni formatı, sporcuların sadece zamana karşı değil, doğrudan birbirlerine karşı da yarıştığı bir etkinliğe ev sahipliği yapmıştır. Olimpiyatlarda kano sporunun geleneksel türleri olan sprint ve slalom yarışmaları da yapılmıştır. Sprint yarışlarında sporcular, sakin su kütlelerinde en hızlı süreyi elde etmeye çalışırken, slalom etkinliklerinde ise sporcular,

yapay beyaz su parkurlarında engellerin arasından geçerek performanslarını sergilemişlerdir.

SONUÇ

26 Temmuz - 11 Ağustos 2024 tarihleri arasında olimpiyatlara 3. kez ev sahipliği yapan Paris, gerek tarihi gerekse de yenilikçi spor branşları ile oldukça dikkat çekici bir olimpiyatın yaşanmasına olanak tanımıştır. Bu olimpiyatlarda, çevre dostu bir yaklaşım benimsenmiş ve karbon ayak izinin azaltılması hedeflenmiştir. Aynı zamanda kentin tarihi mekanları spor sahalarına dönüştürülmüş, sporculara ve izleyicilere eşsiz bir deneyim sunmayı amaçlamıştır.

Yenilikçi spor branşları, Paris 2024'ü diğer olimpiyatlardan ayıran en önemli özellikleri arasında yer almaktadır. Skateboard (Kaykay), tırmanış ve sörf gibi genç nesillerin ilgisini çeken bu sporlar, Tokyo 2020'de olduğu gibi Paris'te de yer almıştır. Bu kapsamda Paris 2024'te yer alan yenilikçi spor branşlarının, gerçekleştirilen bu organizasyona, daha dinamik ve kentsel bir hava kattığı söylenebilir.

Paris 2024'te en dikkat çekici yeniliklerden biri ise breakdansın olimpik bir spor olarak programa eklenmiş olmasıdır. "Breaking" olarak adlandırılan bu branş, dansın atletizmle buluştuğu bir spor dalı olarak kabul edilmiş ve şehir kültürü olimpiyat arenasına taşınmıştır. Breakdansın dahil edilmesi, olimpiyatların genç nesillerle daha güçlü bir bağ kurma çabası olduğu ifade edilebilir.

Oyunların bir diğer dikkat çeken yönünün ise; sporların Paris'in ikonik bölgelerinde gerçekleştirilmiş olmasıydı. Örneğin, Eyfel Kulesi'nin önünde plaj voleybolu maçları düzenlenmiş Champs-Élysées Bulvarı'nda bisiklet yarışları yapılmıştır. Bu tarz mekanlar, oyunların hem görsel olarak büyüleyici kılınmasına hem de Paris'in tarihi dokusu ve kültürel mirasının sporla birleştirilmesine katkılar sunmuştur.

Kaynakça

- Akkaya, C. (2022a). *Küreselleşme Sürecinde Spor ve İletişim*. Uluç, E. A. (Edt). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Akkaya, C. (2022b). *Sporla İnsan Kaynakları*. Uluç, E. A. (Edt). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Akkaya, C. (2024). *Sporun Kamu Diplomasisi Açısından İncelenmesi*. Uluç, E. A. ve Uluç, S. (Edt). Spor Bilimleri Alanında Akademik Araştırma ve Değerlendirmeler İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Aksoy, S. (2023). *Spor Organizasyonlarının Etkileri: 2022 FİFA Dünya Kupası Örneği*. Uluç, E. A. ve Yıldız M. (Edt). Spor Bilimleri Üzerine Araştırmalar -III İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Aksoy, S. ve Durukan, E. (2023). *Kadınlarda Fiziksel Aktivite ve Spor*. Uluç, E. A. ve Karademir, M. B. (Edt). Spor Bilimleri Üzerine Araştırmalar -IV İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Aktaş, F. (2023). *Spor Sosyolojisi, Sosyalleşme ve Sosyal Bütünleşme*. Uluç, E.A. ve Türkmen, M. (Edt). Spor Bilimleri Üzerine Araştırmalar İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Ataçocuğu Ş. M. (2008). *Olimpiyat Oyunlarının Ev Sahibi Ülke Vê Kente Ekonomik Etkilerinin Araştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Atala, N. (2024). Olimpiyatlarda İlk Kez Yer Alan Break Dans Hakkında Tüm Bildiklerimiz. <https://vogue.com.tr/paris-2024/olimpiyatlarda-ilk-kez-yer-alan-break-dans-hakkinda-tum-bildiklerimiz> adresinden alınmıştır.
- Baştürk, Z., Yılmaz, S., Saçıkara, A., Çam, M. ve Atçeken, D. H. (2024). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Kuvvet Kavramı ile İlgili Bilişsel Yapıları: Kelime İlişkilendirme Testi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 493-508.
- Comité Olímpico Internacional (2024). *Breaking*. <https://olympics.com/es/deportes/breaking/> adresinden alınmıştır.
- Dumlu, Y. (2019a). Dalga Sörfü. <https://sporubenimletani.org/dalga-sorfu/>. Adresinden alınmıştır.
- Dumlu, Y. (2019b). Kaykay <https://sporubenimletani.org/kaykay/> Adresinden alınmıştır.
- Eurosport, (2021). Olimpiyat Sembolleri. https://www.eurosport.com.tr/olimpiyatoyunlari/olimpiyat-sembol-bayrak_sto3363077/story.shtml adresinden alınmıştır.
- Federación Española de Baile Deportivo (2024). *Historia del Baile Deportivo ve Evolución* <https://www.febd.es/federacion/historia/> adresinden alınmıştır.

- Gharib, A. (2024). What are new sports at the 2024 Paris Olympic Games? https://www.espn.co.uk/olympics/story/_/id/40537496/2024-paris-olympic-games-new-sports-breaking-climbing-skateboarding adresinden alınmıştır.
- Göktepe, M. ve Aksoy, S. (2023). *Spor Ahlakı ve Sporda Etik*. Uluç, E.A. ve Türkmen, M. (Edt). Spor Bilimleri Üzerine Araştırmalar İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- GSB, Gençlik ve Spor Bakanlığı, (2021). Olimpiyat Sembolleri. <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/127/163/OlimpiyatSembolleri>. Adresinden alınmıştır.
- Karaküçük, S. (1986). *Milletlerarası politikada ki önemi açısından Olimpiyat Oyunları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kılıç, H. (2007). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Olimpiyatlar Hakkındaki Farkındalığı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Marmara.
- Kuraner, O. (1979). *Spor Oyunları Ansiklopedisi*. Ankara: Ajans Türk Matbaası.
- Lowe, L., ve Ellis, M. (2024). What new sports are coming to the Paris 2024 Olympics — and which sports have been dropped? <https://www.today.com/news/paris-olympics/paris-olympics-new-sports-rcna135885> adresinden alınmıştır.
- Medyascope (2024). 2024 Paris Olimpiyatları Sörf rehberi: Sporseverleri neler bekliyor. <https://medyascope.tv/2024/07/26/2024-paris-olimpiyatları-sorf-rehberi-sporseverleri-neler-bekliyor/> adresinden alınmıştır.
- Montalbán-Méndez C, Giménez-Blasi N, García-Rodríguez IA, Latorre JA, Conde-Pipo J, López-Moro A, Mariscal-Arcas M, Gil-Antuñano NP. Body Composition and Nutritional Status of the Spanish National Breaking Team Aspiring to the Paris 2024 Olympic Games. *Nutrients*. 2023; 15(5):1218.
- Nakit, S. (2019). *Türkiye Olimpiyatlara Hazırlık Merkezlerine Devam Eden Sporcuların Antrenörlerinin Davranışlarını Değerlendirme Algularının İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Kayseri.
- Özdilek, Ç., Şentürk, A. ve Döşyılmaz, E. (2003). Modern Olimpiyat Oyunlarının tarihi gelişimi ve Olimpiyatların gezici olma ilkesinin günümüze kadar düzenlenen oyunlar açısından değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9, 1-15.
- Özsaydı, Ş., Görücü, A., Güngör, H. Atçeken, H. G. (2022). *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanmakta Olan Beden Eğitimi ve Spor Deslerinde Kullanılan Öğretim Yöntemleri*. İlkin, M. Yurtseven, C .N. (Edt). Spor Bilimleri Günsel Tartışmalar İçinde. İzmir: Duvar Yayınları.

- Sezer, C. (2014). *İstanbul İli Beykoz İlçesi Devlet Lisesi Ve Özel Lise Öğrencilerinin Demografik Yapı İle Olimpiyat Algularının İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sortiraparis.com. (2024). Paris 2024 Olimpiyatları: Fransa'dan Oriane Bertone bouldering ve kaya tırmanışı zorluk derecesinde 8. Sırada. <https://www.sortiraparis.com/tr/haberler/paris-2024-olimpiyat-oyunlari/articles/318439-paris-2024-olimpiyatları-fransa-dan-oriane-bertone-bouldering-ve-kaya-tirmanisi-zorluk-derecesinde-8-sirada> adresinden alınmıştır.
- SortiraParis.com. (2024). Paris 2024: program, kurallar, tarihçe, sporcular, Olimpiyat Oyunlarında kaykay. <https://www.sortiraparis.com/tr/haberler/paris-2024-olimpiyat-oyunlari/articles/308691-paris-2024-program-kurallar-tarihce-sporcular-olimpiyat-oyunlarında-kaykay> adresinden alınmıştır.
- Şahin, A. (2023a). *Sporun Karakter Gelişimine ve Sporcu Kimliğinin Oluşumuna Etkisi*. Uluç, E.A. (Edt). Spor Bilimleri Üzerine Araştırmalar-VI İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Şahin, A. (2023b). *Spor da Özgüven*. Uluç, E.A. (Edt). Spor Bilimleri Üzerine Araştırmalar-VI İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Şahin, A. (2023c). *Sporun Öznel İyi Oluşa Etkisi*. Uluç, E.A. ve Gülşen, D.B.A (Edt). Spor Bilimleri Alanında Güncel Yaklaşımlar İçinde. Gaziantep: Özgür Yayınları.
- Şahin, A., Kılıç, T., Gülşen, D. B. A. ve Karademir, M. B. (2021). Sportsmanship behaviors related to gender and family attitude of secondary school students. *Education Quarterly Reviews*, 4.
- TMOK, (2022). *Yaz Olimpiyat Oyunları*. <https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Olimpiyat-OyunlariDetay/32/1>. Adresinden alınmıştır.
- TMOK. (2021). *Olimpiyat Oyunları*. <https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/>.
- Today (2024). What new sports are coming to the Paris 2024 Olympics — and which sports have been dropped?. <https://www.today.com/news/paris-olympics/paris-olympics-new-sports-rcna135885>. adresinden alınmıştır.
- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (2024). Paris 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları. <https://olimpiyat.org.tr/Oyun-Detay/paris-2024-yaz-olimpiyat-oyunlar/140> adresinden alınmıştır.
- Uluç, E. A. (2023). Mücadele Sporcularının Psikolojik Dayanıklılıkları ve Özgüven Düzeylerinin İncelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 210-222.
- Uluç, S. (2023). Kadın futbolcuların futbol yaşantılarında karşılaştıkları problemlerin incelenmesi. *Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 83-97.

- Yıldız, F. (2019). *Spor Liselerinde Okuyan Öğrencilerin Modern Olimpiyatlar Hakkındaki Farkındalıklarının Değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Spor Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Zorba, E. (2018). *İstanbul'un olimpiyat süreci*. Akademisyen Kitabevi.